Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem Cena 20 gr.

Rok X. Warszawa, Kraków, Lwów, 31 grudnia 1934 r. Nr. 12

INWALIDA ŻYDOWSKI

MIESIĘCZNIK

Organ Zjednoczenia Związków żyd. inwalidów, wdów i sierot woj. Rzplitej Polskiej

Redakcja i Administracja:
Kraków, ul. Skawińska 2.
Konto P. K. O. Nr. 406.285.

Prenumerata: roczna 2 zł, półroczna 1 zł łącznie z opłatą pocztową.
Ogłoszenia: Cała strona 50 zł, 1/2 str. 25 zł, 1/4 str. 15 zł, 1/8 str. 10 zł.

Częściowe uchylenie postanowień o zawieszeniu rent inwalidom nisko-procentowym.

Pamiętamy wszyscy czas wejścia w życie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28. X. 1933 r. (Dz. U. Nr. 86. poz.669), które wśród innych zarządzeń wprowadzało przykre dla ofiar wojen. postanowienia, a w szczególności dla wdów wojen. po żołnierzach z b. armij zaborczych oraz dla inwalidów z tych armij pochodzących. Wdowy bowiem traciły prawo do renty z dniem 1. IV. 1934 r. ile nie ukończyły 50-go roku życia, wzgl. nie zostały uznane za niezdolne do zarobkowania w myśl ustawy inwal., lub też nie miały na utrzymaniu dziecka pobierającego zaopatrzenia sierocego. Inwalidzi zaś z b. armij zab. od 15—24% niezdolności zarobkowej tracili całkowicie prawo do renty od 1. IV. br.

Stale przedstawialiśmy na łamach naszego pisma dotkliwą krzywdę wyrządzoną ofiarom wojennym przez powyższe rozporządzenie oraz poważne skutki pozbawienia rent tysięcy ofiar wojennych, dając wyraz nadziei, że władze krzywdę tę usuną.

I częściowo nie zawiedliśmy się. Delegaci naszego Zjednoczenia Z. Ż. I. W. S. Rz. P. wręczyli z początkiem 1934 roku odpowiedni memorjał na ręce Rządu i uzyskali na audjencji dnia 21 II. br. przyrzeczenie ówczesnego p. wiceministra a obecnego p. premjera Prof. Dra Kozłowskiego, że w jesieni br. zostaną częściowo złagodzone skutki powołanego wyżej rozporządzenia.

I rzeczywiście w ogłoszonem w Dzienniku Ustaw Nr. 106 z dnia 11 grudnia 1934 rozporządzeniu Rada Ministrów uchyliła częściowo szkodliwe dla inwalidów wojennych postanowienia rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dnia 28 X. 1933. Rozporządzenie to Rady Ministrów przytaczamy w dosłownem brzmieniu:

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 listopada 1934 r. o częściowem uchyleniu postanowień art. 71 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 marca 1932 r. o zaopatrzeniu inwalidzkiem.

(Dz. Ust. Nr. 106 z 11 XII. 1934 poz. 943).

Na podstawie art. 71 ust. 3 ustawy z dnia 17 marca 1932 r. o zaopatrzeniu inwalidzkiem (Dz. U. R. P. Nr. 26 poz. 238) w brzmieniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 (Dz. U. R. P. Nr. 86 p. 669) zarządza się co następuje:

§ 1. Uchyla się postanowienia art. 71 ustęp 1 i 2 ustawy z dnia 17. III. 1932 r. o zaopatrzeniu inwal. (Dz. U. R. P. Nr. 26. poz. 238) w brzmieniu rozporz. Prezydenta R. P. z dnia 28. X. 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 86. poz. 669) w stosunku do wymienionych w art. 2. ustęp 1 lit. c) i e) powołanej ustawy inwalidów wojennych,

1) którzy pełnili służbę ochotniczą w wojsku Rzeczypospolitej Polskiej w czasie wojny lub w uznanych przez Państwo Polskie wojskowych formacjach polskich przy armjach obcych, lub

2) którzy brali udział w walkach orężnych przeciw państwom zaborczym i nieprzyjacielskim o niepodległość Polski po dniu 1. 8. 1914 r., albo

3) którym nadano order wojenny „Virtuti Militari", bądź Krzyż lub Medal Niepodległości, bądź Krzyż Walecznych.

§ 2. Przywrócenie lub zwiększenie zaopatrzenia pieniężnego, wynikającego z § 1. następuje od pierwszego dnia miesiąca po udowodnieniu przez inwalidę wojen. jednej z okoliczności, wymienionej w § 1. pkt. 1—3.

§ 3. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Opieki Społ. i Ministrowi Skarbu.

§ 4. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

———o———

W ten sposób został art. 71. ustawy inwal. uchylony częściowo, bo tylko w odniesieniu do pewnych kategorji inwalidów, a natomiast sprawa zaopatrzenia wdów wojen. pozostała nadal bez zmiany mimo, że wymaga ona również zmiany, a nawet nowelizacji z uwagi na brzmienie art. 19. ustawy inwalidzkiej, według którego wdowa po żołnierzu z b. armji zaborczej ma specjalne utrudnienia dla pobierania renty, jeśli nie ma lat 50. W sprawie zaop. tych wdów niczego zatem dotychczas nie zmieniono, gdyż pozo-

zostały w życiu ograniczenia z wyż powołanego art. 19. jak i z art. 71. ustawy inwal. odnośnie do obniżki rent wdowich o 10%. W stosunku zatem do wdów po żołnierzach z Wojska Polskiego lub z formacji wojskowych przez Państwo Polskie uznanych są ograniczenia co do wdów po żołnierzach z b. armji zaborczych podwójnie zastosowane. Właśnie z uwagi na to sprawa ta wymaga bezwzględnie pewnego unormowania dla usunięcia aż tak wielkich różnic między stworzonemi przez ustawę inwal. kategorjami wdów wojen.

Odnośnie do inwal. wojen. ma rozporządzenie Rady Ministrów to oznaczenie, że **inwalidzi wojen. z b. armji zaborczych od 15—24% niezdolności zarobkowej mogą uzyskać ponownie rentę po udowodnieniu posiadania jednego z warunków w tem rozporządzeniu naprowadzonych,** a więc, że np. po opuszczeniu armji zaborczej wstąpili do Wojska Polskiego lub do formacji wojskowej przez Państwo Polskie uznanej, a więc do armji gen. Hallera, Legjonów Polskich itd., mimo, że kalectwa nabawili się w armji zaborczej, albo że przed pełnieniem służby wojskowej w armji zaborczej wzgl. po jej ukończeniu brali udział w ruchu niepodległościowym, a więc w Związkach strzeleckich, frakcji rew. P. P. S., w P. O. W. itp. o ile zostali odznaczeni Krzyżem lub Medalem Niepodległości, albo też że zostali odznaczeni orderem „Virtuti Militari" lub Krzyżem Walecznych.

Uprawnienie do renty następuje dopiero po udowodnieniu przez zainteresowanego inwalidę jednego z warunków rozporządzenia Rady Ministrów, przyczem wznowienie renty następuje od 1. dnia następującego miesiąca po przedłożeniu danego dowodu, a czas wsteczny zawieszenia renty nie jest brany pod uwagę. W interesie zatem inwalidów wojen. posiadających wymagane warunki do wznowienia renty jest, zwracać się do przynależnych Związków inwalidzkich o uzyskanie dokładnych wyjaśnień w celu uzyskania zawieszonej poprzednio renty.

Również inwalidzi wojen. z b. armji zaborczej od 25% niezdolności zarobkowej wzwyż mogą starać się o uchylenie 10%-owej obniżki, tj. o przywrócenie im renty do wysokości z czasu przed 1. IV. 1934 r. wzg. do wymiaru renty inwal. wojen. Wojsk Polskich, o ile udowodnią, że są w posiadaniu warunków rozporz. Rady Min.

Także i w tym wypadku podwyżka zaopatrzenia następuje od pierwszego dnia następującego miesiąca po przedłożeniu właściwej władzy, tj. Izbie Skarbowej (Wydział Emerytur i Rent) wymaganego dowodu.

W ten sposób zostały tylko częściowo uchylone postanowienia rozporz. Prezydenta R. P. z dnia 28. X. 1913 r., podyktowane wtedy koniecznościami oszczędnościowemi Państwa. Jednakowoż przytoczonego wyżej rozporządzenia Rady Ministrów nie można jeszcze uznać za całkowite załatwienie sprawy zaopatrzeń ofiar wojen., między któremi winna zniknąć różnica wprowadzona przepisami ustawy, jak również ograniczenia nierównomiernie do ofiar wojen. zastosowane. Różnicę zaś w odmiennem traktowaniu inwal. z b. armji zaborczych i wdów po żołnierzach z tych armji można usunąć tylko przez zniesienie wzgl. uchylenie tych wszystkich przepisów ustawy inwal., które bez żadnego uzasadnienia stworzyły wśród ofiar wojen. grupy więcej lub mniej uprzywilejowane, co w konsekwencji stwarza wychowawczo niepożądane skutki. Mamy też pełną nadzieję, że decydujące czynniki wezmą pod rozwagę wszystkie dodatnie walory znowelizowania ustawy inwalidzkiej w kierunku tu omawianym i w najbliższej przyszłości wydadzą w tej mierze odpowiednie postanowienia.

Renty inwalidzkie, emerytury i pensje

(Obrady komisji budżetowej Sejmu).

We czwartek dnia 13 grudnia br. rozważano w komisji budżetowej Sejmu część budżetu dotyczącą emerytur i zaopatrzenia, a dalej rent inwalidzkich i pensyj. Referent poseł Wagner (BB) przedłożył komisji wykresy, z których wynika, że cyfry budżetowe obu tych części budżetu osiągnęły swój szczyt w latach 1930, 31 i 32 a od r. 1932 nastąpiło pod wpływem kryzysu zmniejszenie wydatków. Ustał przyrost ilości emerytur. W lipcu br. założono państwowy zakład emerytalny. Prace zakładu zapewniają trwałość emerytur, a państwu stabilizację wydatków na ten cel. Podstawą działalności PZE będą stawki wpłacane przez poszczególne ministerstwa w wysokości 8 proc. od pensji. Życie wykaże, czy przyjęta wysokość stawek na 8 proc. jest odpowiednia. W każdym razie państwo jest tutaj gwarantem. Za lat 20 lub 30 wykładane obecnie przez państwo na potrzeby emerytur i rent wydatki będą zupełnie wyłączone z budżetu. Referent zgłasza wreszcie wniosek o zmniejszenie pozycji budżetu, zawierającej przekazywanie wkładek ubezpieczeniowych do zakładu ubezpieczeń społecznych z 200.000 na 150.000 zł. i o przeznaczenie różnicy w ten sposób powstałej 50.000 zł. na zaopatrzenie emerytalne szczególnie zasłużonych nauczycieli i weteranów.

Następnie pos. Wagner przechodzi do referatu o części budżetu, dotyczącej rent inwalidzkich i pensyj, przyczem stwierdza, iż należy on do tych działów budżetu państwa, które uległy największej kompresji. Dotychczas sprawami inwalidzkiemi zajmuje się ministerstwo skarbu a ministerstwo opieki społecznej. Ten stan rzeczy jest kłopotliwy, wobec czego referent stwierdza konieczność scentralizowania opieki nad inwalidami w jednym resorcie.

Sprawozdawca zgłasza wniosek natury techniczno-budżetowej i wkońcu czyni wzmiankę, iż wzrost wykazuje pozycja, dotycząca zaopatrzenia b. skazańców politycznych. Zgłoszenia o te zaopatrzenia wciąż napływają jeszcze. Sprawozdawca nie kwestjonuje słuszności tych zaopatrzeń, uważa jednak, że wykazują one wzrost zbyt wielki. Aby zapobiec temu, zgłasza wniosek o ustalenie terminu prekluzyjnego do składania roszczeń do zaopatrzeń z tego tytułu.

W dyskusji pierwszy zabiera głos poseł Kornecki (Kl. Nar.), który na wstępie zauważył, iż ciągle jeszcze mamy do czynienia z przyrostem nadmiernym emerytów. Od 1 kwietnia 1932 r. do 1 lipca 1934 r. mamy wzrost liczby emerytów o 7720.

Poseł Wagner: Czy wzrost o 2000 rocznie pan nazywa nadmiernym? Ja nazywam normalnym.

Pos. Kornecki: Podobnie dzieje się także w wojsku. Szczególnie nauczycieli szkół średnich przerzuca się na emeryturę przez t. zw. komisje lekarskie. Niestety, jest rzeczą notoryczną, że ludzie zdrowi, mogący jeszcze pracować przez długie lata są uważani za niezdolnych i przedwcześnie emerytowani. To samo spotyka się w administracji ogólnej. Na miejsce emerytowanych przyjmuje się inne siły, tak, że skarb ponosi znaczne straty.

Pos. Kornecki: Wreszcie proszę o wyjaśnienie, czy nadal oddzielnie będą traktowani emeryci pocztowi, lasowi i kolejowi. Myśmy w swoim czasie domagali się skomasowania emerytur.

Pos. Wagner: Proszę poznać statut PZE. To będzie skomasowane.

Pos. Langer (K. Lud.): Beztroskliwość w spychaniu młodych ludzi, niewiele nieraz ponad 30 lat mających, do łaskawego chleba emeryta oburza społe-

Pos. Rymar: Tam była mowa o kulturalnych żądaniach żydów.
czeństwo. Można zaryzykować twierdzenie, że jedna trzecia nowych emerytów nie powinna była być zepchnięta do stanu nieróbstwa, a właśnie byliby to dobrzy pracownicy służby państwowej.

Pos. Reger (PPS): Wieczne obcinanie rent i emerytur daje małe efekty budżetowe, a wielkie straty gospodarcze. Mowca dalej krytykuje nowe sposoby sprzedaży w monopolu tytoniowym, oświadczając, że sprzedaż tytoniu bywa nieraz podstawą egzystencji rodzin inwalidzkich. Sprzedaż prowadzili solidnie.

Pos. Wełykanowicz (Kl. ukr.) mówi o zaopatrzeniu wojskowych inwalidów „ukrainskich". Przed trzema laty rozległ się w tej komisji radosny oddźwięk, a potem Sejm uchwalił ustawę o inwalidach ukraińskich. Poseł Wełykanowicz „żali" się, że do tej pory jednak ani jeden inwalida ukraiński nie otrzymał zaopatrzenia.

Pos. Łobodziński (BB): W sprawie koncesyjnej szereg życzliwych inwalidom posłów z wicemarszałkiem Polakiewiczem na czele starał się o usamodzielnienie inwalidów przez nadanie im koncesji, ale mamy umowę ówczesnego ministra Grabskiego z pewnym klubem, przez co tę rewizję koncesji z miejsca spaczono. (Pos. Rymar: Jaką umowę).

Pos. Polakiewicz: P. Stanisław Grabski, minister oświaty, starając się o zdobycie większości sejmowej, zawarł umowę z klubem żydowskim, ażeby rewizję koncesji odłożyć na lat sześć.

Wicemin. skarbu Lechnicki: Zagadnienie emerytalne w Polsce obciążone jest tym faktem, że przeciętny wiek urzędników państwowych w Polsce jest stosunkowo wysoki, dlatego, że w administracji państw zaborczych przyjęto dużą ilość urzędników Polaków, którzy przez swoj wiek powodują pewien procent wysługi emer., co stanowi wielką trudność w całkowitem opanowaniu kwestji stabilizacji dodatków na emeryturę. Sprawa ta jest przedmiotem stałej troski rządu. Co się tyczy planu finansowo-gospodarczego zakładu emerytalnego jestem upoważniony do oświadczenia, że w roku przyszłym plan finansowo-gospodarczy zakładu emerytalnego będzie załączony do ustawy skarbowej.

Co do sugestyj wyrażonych przez p. referenta, aby sprawy inwalidzkie scentralizować w jednym resorcie i wyznaczyć termin prekluzyjny dla zgłaszania z tytułu ustawy dla zasłużonych — mowca nie jest jeszcze upoważniony przez ministra skarbu do oświadczenia się, zwraca jednak uwagę, że zagadnienie inwalidzkie zawiera w sobie dwa elementy: resort opieki społecznej — kwestja zdrowia inwalidy, resort skarbu — decyzja co do świadczenia. Zachodzi więc dwutorowość. Sprawy, o których mówił pos. Wełykanowicz, jeszcze raz będą ponownie zbadane.

Po końcowych uwagach sprawozdawcy pos. Wagnera przyjęto budżet emerytur, zaopatrzeń, rent inwalidzkich i pensyj wraz z poprawkami sprawozdawcy.

Wznowienie renty dla wdów woj. z b. armji zaborczych.

Przy wznowieniu renty dla wdowy po żołnierzu z b. armji austr. ustalają Izby Skarbowe termin wznowionego zaop. od pierwszego dnia następnego miesiąca po wniesieniu przez daną wdowę prośby do Izby o wznowienie jej zaopatrzenia. W ten sposób postępują Izby przy przedkładaniu przez wdowy świadectw lekar. lekarzy pow. wzgl. miejskich, jak również tak samo postępują w wypadku, gdy wdowa kończy już 50 lat. Izby Skarbowe nie przyznają tedy samodzielnie podwyżki renty, a zatem i nie wznawiają wypłaty zaopatrzenia mimo, że dana wdowa ukończyła już lat 50, ale czynią to wtedy, gdy zainteresowana wdowa wniesie do Izby prośbę o odwieszenie jej renty z powodu ukończenia przez nią 50-tego roku życia. Wówczas dopiero wznawia Izba zaopatrzenie i to od następnego miesiąca po wpływie podania — mimo, że dana wdowa mogła dużo wcześniej lat 50 ukończyć.

Z uwagi na powyższe należy w sprawach zaop. wdów, które kończą lat 50, zgłaszać ten fakt Izbie z prośbą o wznowienie renty wzgl. przyznanie podwyżki renty,—gdy wdowa pobiera rentę z uwagi na to że ma sierotę pobierającą zaopatrzenie — a nie należy wyczekiwać na wznowienie czy też podwyżkę renty z inicjatywy Izby, czego ta nie czyni. — Automatyczna podwyżka renty wzgl. dalsze jej przekazywanie miało tylko miejsce przy przerachowaniu rent osób pozostałych od dnia 1. IV. br. i to w odniesieniu do tych wdów, które miały już przy przerachowaniu wszystkie warunki ustawowe. Z uwagi na to, że spotykamy się coraz częściej z wypadkami prośb o wznowienie renty dla wdów w czasie, gdy te już dawno z powodu ukończenia 50-ciu lat zaopatrzenie 50%-owe pobierać winne — należy podać powyższe uwagi do wiadomości członków Związków dla zorjentowania ich w tej sprawie.

Zawieszenie rent przy wyższych dochodach w związku z obniżką zaopatrzenia.

W związku z 10%-ową obniżką renty od 1. IV. 1934 stosowały Izby Skarbowe przy zawieszaniu rent z powodu wyższego dochodu (art. 53 ustawy inwalidzkiej) przez pewien czas mylne zasady, które jednak nie znajdowały uzasadnienia prawnego w ustawie inwalidzkiej.

Obecnie przy zawieszeniu rent od dnia 1. IV. br. mają zastosowanie stawki dochodów te same, które uzasadniały zawieszenie renty od dnia 1. X. 1932 r., a więc dochody inwalidy i osób pozostałych są porównane z rentą 100%-wego inwalidy, którego renta zasadnicza przecież nie uległa obniżce. W kwestji tej obowiązuje zatem nadal tabela do zawieszenia rent umieszczona w „Inwalidzie Żyd." Nr. 1—5 z r. 1932, którą poniżej podajemy:

Renta ulegnie zawieszeniu:

I. Przy dochodzie inwalidy samotnego:

w klasie miejsc.	miesięcznie ponad zł.	rocznie ponad zł.
A	250	3000
B	120	2640
C	175	2100

II. Przy dochodzie inwalidy z rodziną:

w klasie miejsc.	miesięcznie ponad zł.	rocznie ponad zł.
A	300	3600
B	264	3168
C	210	2520

Tabela powyższa ma zastosowanie od dnia 1. X. 1932 r., także i po 1. IV. br. w stosunku do inwalidów wojen. z b. armji zaborczych i inwal. wojen. W. P., oraz do osób pozostałych. Do wdów samotnych ma

zastosowanie tabela powyższa ad I., a do wdów, mających dzieci pobierające zaopatrzenie, tabela ad II.

Przypominamy, że nie podlega zawieszeniu dodatek dla ciężko poszkodowanych i pielęgnacyjny, jak również nie ulega zawieszeniu renta wraz z przysługującymi dodatkami inwalidów wojskowych i wojennych o utracie ogólnej zdolności zarobkowej powyżej 85%, oraz inwalidów ociemniałych.

Dodatek kwalifikacyjny natomiast ulega zawieszeniu wraz z rentą.

Pożyczki dla inwalidów i wdów wojennych.

Główny Komitet Pożyczkowy Inwalidzkiego Kredytowego Funduszu przy Państwowym Banku Rolnym uchwalił projekt nowelizacji statutu tego funduszu w następującej formie:

Z funduszu kredytowego udzielane mogą być pożyczki:

a) rolnikom na cele inwestycyjne do wysokości 600 zł. (pierwszeństwo mają powodzianie),

b) inwalidom, nie mogącym dostarczyć poręczycieli do wysokości 300 zł.,

c) wdowom wojen. na tej samej zasadzie, jak w punkcie b).

Projekt ten został przedstawiony p. Ministrowi Skarbu do zatwierdzenia. Należy się spodziewać, że p. Minister Skarbu zajmie przychylne stanowisko odnośnie do tego projektu, gdyż to wielkie ułatwienie przyczyni się do znacznego ulżenia doli ofiar wojen.

Minister Kościałkowski
o współpracy czynników społecznych z Rządem

Minister spraw wewn. p. Marjan Zyndram Kościałkowski złożył ostatnio wobec działaczy BBWR oświadczenie w sprawie współdziałania czynników społecznych z rządem.

P. minister wskazał, że w pracy nad wzmocnieniem i uporządkowaniem budowy państwowej, czynniki administracji państwowej muszą pracować równolegle z czynnikami społecznymi, współpracującymi z rządem. Blok Bezpartyjny i administracja muszą maszerować równolegle. Znalezienie właściwego punktu stycznego dla harmonijnej współpracy czynników społecznych i administracji państwowej jest wspólnem ich zadaniem.

Wytyczne kierunku tej współpracy rozstrzygnęły już enuncjacje Komendanta Piłsudskiego z lat ubiegłych, trzeba je tylko przejrzeć, przypomnieć i wykonać.

Minister Kościałkowski pragnie otrzymać za pośrednictwem sekretarjatu generalnego BBWR, dysponującego rozległym aparatem organizacyjnym, jak najdokładniejsze informacje o życiu społecznem i jego potrzebach.

Mówiąc o sprawach samorządu, minister Kościałkowski nawiązał do niedawno wypowiedzianych obaw prez. płk. Walerego Sławka na temat niebezpieczeństwa, jakie grozić może ze strony mniej przygotowanych ludzi nowych, którzy weszli do samorządu.

Mogą wśród nich znaleść się i tacy, u których chęć pokazania, co dobrego zrobić potrafią, jest większa, aniżeli znajomość istotnych potrzeb i możliwości.

P. minister Kościałkowski przestrzega również przed zgubną skłonnością do nowatorstw, jaką okazać mogą nowi ludzie, którzy weszli do nowych ciał samorządowych. Niezdrowe ambicje, o ile ujawnią się gdziekolwiek w samorządzie, muszą być utrzymane w karbach przez wysiłek organizacyjny i inspekcyjny. P. min. Kościałkowski zwrócił się z gorącym apelem do obecnych, by mu dopomogli w należytem nastawieniu nowych gospodarzy, nowego samorządu.

„Musimy — kończył swe przemówienie p. min. Kościałkowski — przez administrację państwową i organizacje społeczne zaszczepić masom trwałe przekonanie, że nadal prowadzić należy walkę o realizację wskazań Komendanta, że walczymy nadal z nieprawością na każdym odcinku, że zadaniem naszem jest podnieść „morale" społeczne do najwyższego poziomu. Musimy odrobić w sobie wiarę z roku 1914, wiarę we własne siły i dokonanie tych zadań, jakie stoją przed nami".

Statystyka wojny.

W 20-lecie wybuchu wojny trudzą się obliczeniami jej strat i wydatków statystycy całego świata. Rej wodzą naturalnie statystycy amerykańscy.

Obliczono więc, że wojna siedmioletnia spowodowała zgon 551.000 żołnierzy, rewolucja francuska pochłonęła 1.400.000 ofiar, wojny napoleońskie uśmierciły 1.700.000 osób, wojna krymska — 785.000, amerykańska wojna niepodległościowa — 700.000. Podczas wojny rosyjsko-japońskiej padło 624.000 żołnierzy, podczas wojny bałkańskiej 408.000. Natomiast podczas wojny światowej padło 2.300.000 żołnierzy. Tak więc w ciągu 200 lat zaledwie straciło życie 8 miljonów ludzi w związku z wojnami.

Jak przedstawia się kwestja strat materjalnych? Otóż obliczono, że za pieniądze, które kosztowała wojna światowa, możnaby wybudować umeblowane wille z ogrodami po 100.000 franków wszystkim rodzinom w następujących państwach: w Ameryce, Kanadzie, Anglji, Francji, Belgji, w Niemczech i w Rosji. W każdem mieście o zaludnieniu powyżej 200.000, możnaby zbudować szpitale za 125.000.000 franków, albo też bibljotekę tej samej wartości, albo wreszcie uniwersytety po 250.000.000, w których wykładałoby 125.000 ludzi. Po opędzeniu kosztów tych wszystkich fundacyj, pozostałby jeszcze fundusz, wynoszący tyle, ile wartały przed wojną wszystkie parcele i tereny we Francji i Belgji.

Dekret o osobistych świadczeniach wojennych.

Postanowienia o osobistych świadczeniach wojennych unormowane dotąd pochodzącą jeszcze z r. 1919 ustawą o osobistych świadczeniach wojennych zostały zasadniczo zmienione. W związku z koniecznością takiego zorganizowania państwowego aparatu obronnego, któryby umożliwił wykorzystanie w razie potrzeby wszystkich sił i zasobów społecznych dla celu obrony państwa — wyłoniła się potrzeba wprowadzenia odpowiednich zmian w przepisach, które normują tę kwestję.

W szczególności okazało się niezbędne przyznanie prawa do korzystania ze świadczeń osobistych, poza władzami wojskowemi, również innym władzom państwowym i samorządowym, które również pociągnięte będą do pełniennia obowiązków, mających na celu zabezpieczenie interesów obrony państwa. Prawo takie należało również przyznać państwowym, samorządowym, lub prywatnym instytucjom, organizacjom, przedsiębiorstwom i gospodarstwom wiejskim, których współudział w pełnieniu zadań związanych z o-

broną państwa będzie bardzo istotny, zwłaszcza zaś w dziedzinach, dotyczących wypełniania przez nie obowiązków, związanych z wykonaniem świadczeń rzeczowych.

Nowy dekret Prezydenta R. P. z dnia 24. X. 1934 ogłoszony w Dz. Ust. Nr. 95 poz. 858. postanawia, że z chwilą wybuchu wojny, lub zarządzenia mobilizacji powstaje z mocy samego prawa na obszarze całego państwa obwiązek ludności wykonywania na rzecz państwa za wynagrodzeniem robót i usług bezpośrednio lub pośrednio potrzebnych do obrony państwa.

Ponadto Rada ministrów może w drodze rozporządzenia wprowadzić obowiązek świadczeń osobistych na całym obszarze państwa lub jego częściach, jeżeli wymaga tego interes obrony państwa potwierdzony uchwałą Rady ministrów, lub na wniosek ministra spraw wewnętrznych w przypadku ćwiczeń wojskowych, mających na celu sprawdzenie sprawności stawiennictwa rezerwistów, o ile władze administracji ogólnej współdziałające w ćwiczeniach, nie posiadają odpowiednich środków własnych do wykonywania zadań, związanych z ćwiczeniami.

Obowiązek świadczeń osbistych trwa przez cały czas wojny, lub przez czas pozostawania wojska albo marynarki wojennej w stanie zmobilizowanym.

Obowiązek osobistych świadczeń wojennych trwać może również przez czas oznaczony w rozporządzeniu Rady ministrów. Świadczenie osobiste polega na wszelkiego rodzaju pracy ludzkiej fizycznej i umysłowej. Praca ta może być pełniona na rzecz władz państwowych lub samorządowych oraz wszelkich instytucji pracujących w interesie obrony państwa.

Do świadczeń osobistych obowiązani są wszyscy mieszkańcy państwa płci obojga w wieku od ukończonych lat 17 do ukończonych lat 60-ciu, z wyjątkiem osób pełniących czynną służbę wojskową i pomocniczą służbę wojskową, zwolnionych od służby wojskowej na skutek reklamacji, urzędu, instytucji, organizacji, przedsiębiorstwa lub gospodarstwa wiejskiego, w którem są zatrudnione, duchownych, posłów na Sejm i senatorów, pracowników przedsiębiorstw Polskie Koleje Państwowe oraz Polska Poczta, Telegraf i Telefon, pracowników polskich monopolów państwowych, osób, którym przysługuje prawo eksterytorjalności i członków ich rodzin.

Następnie dekret omawia sposób i tryb przeprowadzenia powołania do osobistych świadczeń wojen. oraz warunki zwolnienia od tych świadczeń i tryb postępowania.

Powołani do świadczeń osobistych mogą wykonywać tylko te roboty, które odpowiadają ich zwyczajnemu zatrudnieniu albo umysłowemu, albo fizycznemu uzdolnieniu. Od tej zasady można odstąpić jedynie w przypadkach nagłej konieczności. Świadczenia osobiste są wykonywane za wynagrodzeniem, które obejmuje pracę i używanie własnych narzędzi w czasie wykonywania pracy.

Dekret przewiduje następnie zaopatrzenia inwalidzkie dla osób, które doznały uszkodzenia zdrowia przy wykonywaniu wojennych świadczeń osobistych oraz zasiłki wojskowe dla rodzin osób, powołanych do świadczeń osobistych.

Do orzekania o przestępstwach uchylania się od świadczeń, wzbraniania się przed wykonaniem rozkazu władzy przełożonej i nadużywania władzy, powołane są powiatowe władze administracji ogólnej, o ile nie zachodzi przypadek ukarania dysplinarnego przez przełożonych wojskowych.

Z życia organizacyjnego

Nadzwyczajny Walny Zjazd Zjednoczenia ŻŻIWS. RP. Dnia 26 listopada 1934 r. odbył się w sali Żydowskiej Gminy Wyznaniowej w Krakowie, Nadzwyczajny Walny Zjazd Zjednoczenia ŻŻIWS. Rz. P., na który przybyli delegaci kilkudziesięciu Związków.

Zjazd zagaił i otworzył o godz. 9-tej rano Prezes Zarz. Gł. kol. J. Bachner, witając przybyłych delegatów, przyczem stwierdził, że zgodnie z §. 9, pkt. VI. statutu Zjednoczenia, Nadzwyczajny Walny Zjazd — zwołany celem przeprowadzenia koniecznych zmian statutu Zjednoczenia — zdolny jest do podjęcia ważnych uchwał.

Po przedstawieniu konieczności uchwalić się mających zmian statutowych w kierunku należytego funkcjonowania aparatu Zjednoczenia, jakoteż zapewnienia władzom Zjednoczenia odpowiedniej ingerencji na wszystkich odcinkach życia i gospodarki organizacyjnej, prezes Bachner odczytuje porządek dzienny Nadzwyczajnego Walnego Zjazdu.

Na wniosek kol. Thalera Zjazd dokonał wyboru komisji statutowej, w skład której weszli: wiceprezes Zarządu Gł. kol. Dr. T. Molkner jako przewodniczący, wiceprezes Zarz. Gł. kol. Schwarz, prezes Rady Nacz. kol. Dr. Schermant, sekretarz Zjednoczenia kol. Thaler, wiceprezes Rady Naczelnej kol. Dr. Kluger, Abr. Mozes Teichner, J. Beer, F. Unger i J. Pfeferbaum. Następnie przerwano obrady plenarne Zjazdu, a Komisja przystąpiła natychmiast do pracy.

Popołudniu otworzył prezes kol. Bachner plenarne obrady Zjazdu, poczem przewodniczący komisji kol. Dr. Molkner wygłosił na plenum obszerne sprawozdanie o przebiegu i wyniku obrad komisji statutowej, odczytując zarazem wszelkie uchwalone zmiany statutowe i prosząc o przyjęcie tychże.

Po dłuższej dyskusji przewodniczący Zjazdu zarządził kolejne głosowanie nad każdą zmianą statutu osobno, wobec czego sekretarz Zjazdu odczytuje poszczególne wnioski komisji, zaś referent kol. Dr. Molkner każdą uchwałę komisji wyjaśnia celem zapoznania delegatów z ich celowością.

W rezultacie Nadzwyczajny Walny Zjazd uchwalił jednomyślnie zmiany i uzupełnienia statutowe w brzmieniu wniosków komisji.

Zarazem Nadzwyczajny Walny Zjazd powziął uchwałę upoważniającą Prezydjum Zarządu Głównego do przeprowadzenia jednorazowych zmian powziętych przez Nadzwyczajny Walny Zjazd uchwał co do zmian statutowych w tym kierunku, w jakimby ewent. władza przy zarejestrowaniu statutu i zatwierdzeniu uchwalonych przez Walny Zjazd zmian zażądała.

Na wniosek kol. J. Beera Nadzwyczajny Walny Zjazd przystąpił do obrad w sprawach koncesyjnych i zaopatrzeniowych, poczem po wyczerpującym referacie prezesa kol. Bachnera z odnośnej dziedziny uchwalono odpowiednie rezolucje.

Posiedzenie Rady Naczelnej Zjednoczenia Z. Ż. I. W. S. Rz. P. Dnia 25 listopada 1934 r. odbyło się w Krakowie posiedzenie Rady Naczelnej Zjednoczenia ŻŻIWS. Posiedzenie zagaił Prezes R. N. kol. Dr. Ludwik Schermant, który w dłuższem przemówieniu przedstawił obszernie stan spraw inwalidzkich oraz organizacyjnych jakoteż złożył sprawozdanie z działalności Rady Naczelnej. Następnie kol. Prezes Z. Gł. J. Bachner złożył wyczerpujące sprawozdanie z spraw Zarządu Głównego, w szczególności wskazuje na wytężoną pracę Prezydjum w kierunku złagodzenia skutków rozporządzeń, jakie w ostatnim czasie wyszły w sprawach rent inwalidzkich i komunikuje, że częściowo zostały one już uchylone.

Po złożeniu sprawozdania kasowego przez skarbnika Z. Gł. kol. Dra K. Zankera oraz prasowego przez

wiceprezesa Zarządu Gł., red. naczel. kol. Dra T. Molknera rozwinęła się obszerna dyskusja generalna, w której zabierali głos kol. H. Schwarz (Warszawa), Hengeltraub (Łódź), Stein (Przemyśl), Dr. Molkner (Kraków), kpt. Kraus (Lwów), Dr. Kluger (Wadowice), Dyr. Tannenbaum (Rzeszów), Thaler (Kraków), Strauss (Mielec), Dr. Stieglitz-Sperlingowa (Kraków), Sauerstrom (Wadowice) i F. Unger (Kraków).

W wyniku dyskusji uchwalono zaproponowane przez komisję finansową restrynkcje budżetowe, następnie załatwiono cały szereg spraw bieżących i organizacyjnych oraz uchwalono przedłożyć Nadzwyczajnemu Walnemu Zjazdowi propozycje zmian statutowych. Uchwalono również wezwać wszystkie związki zrzeszone w Zjednoczeniu do brania jak najżywszego udziału w wszelkiej pracy państwowo-twórczej, do wydatnego popierania akcji LOPP oraz Funduszu Obrony Morza.

Walne Zgromadzenie ZŻIWS. w Śniatynie odbyło się w dniu 17. X. 1934 przy licznym udziale członków Związku. Z ramienia Stowarzyszenia Pomocy Żyd. Ofiarom Wojny Inwalidom, wdowom i sierotom wojen. w Kołomyji brał udział w tem Zgromadzeniu kol. Kiesler Józef. Po zagajeniu i przedstawieniu sprawozdań z działalności Związku jak i kasowego — wybrano nowy Zarząd, w skład którego weszli kol.: Hager Mendel jako przewodniczący, Schorr Samuel, zastępca przewodniczącego, Tepper Majer sekretarz, Feuerstein jako skarbnik, Weiselberger Seide, Kaswan Salomon i Fliegelman r. Sammler Josef. Do Komisji rewiz. wybrano kol.: Mehra f. Klappera Händela Wolfa, Kirschnera Josla, a do Sądu Polubownego kol.: Eisenkrafta Hermana, Kuglera Jonasa i Kropacha r. Kirschnera Samuela.

Walne Zgromadzenie ZŻIWS. w Zaleszczykach odbyło się w dniu 25 XI. 1934 r., na którem wybrano nowy Zarząd, w skład którego weszli kol.: Müller Leon jako przewodniczący, Grünspan Jakób jako wiceprzewodniczący, Lichtenholz Józef jako sekretarz, Albin Szamo jako skarbnik, Fuchs Izak, a do Komisji rewiz. weszli kol.: Dichman Majer, Landenheim Juda i Haling Salomon. Do Sądu polubownego wybrano kol. Pereca Joela Wambranda, Jakóba Weissheista i Süsie Faileka.

Walne Zgromadzenie Powiatow. Koła ZŻIWS. w Jaśle odbyło się w dniu 14 X. 1934 r. Po przedstawieniu sprawozdania o działalności Związku przez przewodniczącego kol. Schilda Mojżesza, oraz sprawozdania kasowego przez sekretarza w zastępstwie skarbnika — udzielono na wniosek Komisji rewizyjnej absolutorjum ustępującemu zarządowi. Do nowego zarządu wybrano kol. Schilda Mojżesza jako przewodniczącego, Schilda Chaima jako sekretarza, Puretza Wolfa jako skarbnika oraz Fischlera Benjamina i Wagschala Abrachama. Do Komisji rewizyjnej wybrano kol. Kuntza Schulima i Bergera Majera, a do Sądu polubownego kol. Dra Spierera i Händlerową Celinę.

ŻŻIWS. w Borysławiu przeniósł biuro swe z ul. Bobrowskiego na ul. Kościuszki 20 a.

„SPOWZ" w Kołomyji przeniósł swe biuro z ulicy Berkowicza 8 na ul. Sobieskiego 7.

Komunikaty

Zarząd Główny Zjednoczenia poleca wszystkim podległym Związkom, aby przedłożyły dokładny imienny wykaz osób należących do Zarzadu, Komisji rewizyjnej i Sądu Polubownego danego Związku, przyczem należy wyszczególnić, które osoby sprawują funkcje przewodniczącego, sekretarza, skarbnika itd. Wykaz ten należy przedłożyć najdalej do końca grudnia 1934 r.

Z. Ż. I. W. S. w Krakowie komunikuje: Kol. **Salomon Silberstein,** inwalida wojenny, zamieszkały w Krakowie, ul. Bożego Ciała 11, unieważnia niniejszem zagubioną książkę inwalidzką, wydaną mu przez Starostwo Powiatowe, Referat Spraw Inwalidów Wojen. w Krakowie.

Różne wiadomości

Szybkie załatwianie deklaracji inwalidów i wdów wojen. Urzędy Skarbowe często przetrzymywały deklaracje inwalidów i wdów wojen. dla wymiaru zaopatrzeń przez kilka miesięcy, a czasem i dłużej, co dało powód organizacji do licznych zażaleń. W związku z tem Min. Skarbu uznało, że wymiar zaopatrzeń, od których zależy przedłożona deklaracja winien być jak najrychlej uskuteczniony — i wydało zarządzenie reskryptem L. D. V. 32736/I-34. z dnia 22. IX. 1934 do wszystkich Izb Skarbowych o wydanie odpowiedniego polecenia władzom skarbowym, aby deklaracje były bezzwłocznie potwierdzane.

Tragiczny bankiet weteranów amerykańskich. W Los Angelos odbył się uroczysty bankiet z udziałem dwóch tysięcy weteranów i rezerwistów armji amerykańskiej, który zakończył się w sposób tragiczny. 359 uczestników obiadu zatruło się potrawami. Stan 5-ciu był tak groźny, że odwieziono ich do szpitala.

Pamięci Zmarłych Kolegów

Brader r. Kirschner Gitla, matka po poległym, członkini ZŻIWS. w Horodence, zmarła 28. X. 1934 r. w 56 r. życia.

Inwal. woj. Friedländer Adolf, członek Pow. Koła ZŻIWS. w N. Targu zmarł 13. XI. 1934 r. w 63 roku życia.

Inwal. woj. Leibel Józef, członek ZŻIWS. w Bochni zmarł 6. IX. 1934 w 52 r. życia.

Cześć Ich Pamięci!

Redaktor naczelny: **Dr. Teodor Molkner.** Redaktor odpowiedzialny: **Jakób Bachner.**

Wydawca: Zjednoczenie Związków żyd. inwal. wdów i sierót woj. Rz. P. — Druk. »Renaissance« Starowiślna 31